

Svet
Evropske unije

Bruselj, 7. september 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi instrumenta za
predpristopno pomoč (IPA III)
– utemeljitev Sveta
– Svet sprejel 7. septembra 2021

I. UVOD

1. Komisija je 14. junija 2018 predložila predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III)¹ v okviru razdelka 6 (Sosedstvo in svet) večletnega finančnega okvira 2021–2027.
2. Dosje je bil v Evropskem parlamentu dodeljen Odboru za zunanje zadeve (AFET). Evropski parlament je stališče sprejel 27. marca 2019².
3. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na plenarnem zasedanju 12. decembra 2018³, Odbor regij pa na plenarnem zasedanju 5. in 6. decembra 2018⁴.
4. Med avstrijskim⁵ in romunskim predsedovanjem je predlog preučila Delovna skupina za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU, Svet pa je 19. marca 2019 dosegel dogovor o delnem splošnem pristopu⁶.
5. Na podlagi sklepov Evropskega sveta z dne 21. julija 2020 in po nadaljnjih razpravah v Delovni skupini za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU, ki so potekale v času nemškega predsedovanja, je lahko Odbor stalnih predstavnikov na seji 28. oktobra 2020 dokončno oblikoval pogajalski mandat Sveta⁷.
6. Medinstitucionalna pogajanja z Evropskim parlamentom o predlaganem instrumentu so se začela med finskim predsedovanjem, nadaljevala pa v času hrvaškega, nemškega in portugalskega predsedovanja.

¹ Dok. 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² Dok. 7802/19.

³ Dok. 15601/18.

⁴ Dok. 15622/18.

⁵ Dok. 15532/18.

⁶ Dok. 7539/19.

⁷ Dok. 12373/20.

7. Na zadnjem neuradnem dialogu 2. junija 2021 je bil dosežen politični dogovor o nerešenih vprašanjih. Junija 2021 so bili potrebni dodatni tehnični sestanki, da bi lahko dogovor prenesli v zakonodajno besedilo in se dogovorili o nekaterih nerešenih podrobnostih, kar sta nato sozakonodajalca potrdila po pisnem postopku.
8. Začasni dogovor je bil 14. junija 2021 predložen Delovni skupini za širitev in države, s katerimi potekajo pogajanja za pristop k EU, ki besedilu ni nasprotovala.
9. Odbor stalnih predstavnikov je končno kompromisno besedilo potrdil 28. junija 2021⁸.
10. Navedeno besedilo je bilo 1. julija 2021 predloženo v potrditev Odboru Evropskega parlamenta za zunanje zadeve (AFET). Predsednik odbora AFET je 15. julija 2021 podpisal pismo predsedniku Odbora stalnih predstavnikov (2. del), v katerem je navedel, da bo – če bo Svet Evropskemu parlamentu uradno poslal svoje stališče v obliki iz priloge k navedenemu pismu – na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta priporočil, naj se stališče Sveta v drugi obravnavi v Evropskem parlamentu sprejme brez sprememb, potem ko ga bo pregledala pravnolingvistična služba.

II. CILJ

11. Cilj instrumenta IPA III je podpirati upravičenke pri sprejemanju in izvajanju političnih, institucionalnih, pravnih, upravnih, socialnih in gospodarskih reform, ki so potrebne, da bi te upravičenke spoštovale vrednote Unije in se postopno uskladile s pravili, standardi, politikami in praksami (pravnim redom) Unije z namenom pridobitve članstva Unije v prihodnosti, kar bi prispevalo k vzajemni stabilnosti, varnosti, miru in blaginji. Instrument IPA III nadaljuje instrument IPA II (ki se nanaša na obdobje 2014–2020) in dopolnjuje druge instrumente (zlasti Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa) in politike Unije (npr. na področju podnebnih sprememb).

⁸ Dok. 9890/21 + ADD1.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

12. Evropski parlament in Svet sta si s pogajanjem prizadevala za sklenitev dogovora že v fazi stališča Sveta v prvi obravnavi (hiter dogovor v drugi obravnavi).
13. Besedilo stališča Sveta v prvi obravnavi odraža pravičen kompromis, ki sta ga v pogajanjih ob pomoči Komisije dosegla Evropski parlament in Svet.
14. Poudarek v dogovoru je na naslednjih glavnih elementih:
 - tematski pristop k financiranju ukrepov v okviru instrumenta IPA III za čim večji učinek pomoči Unije ob hkratnem zagotavljanju doslednosti, sinergij in dopolnjevanja z drugimi področji zunanjega delovanja Unije ter drugimi zadevnimi politikami in programi Unije;
 - skladnost pomoči s splošnim okvirom širitvene politike ter sodelovanje med Komisijo in državami članicami pri zagotavljanju skladnosti in preprečevanju podvajanja med pomočjo v okviru instrumenta IPA III in drugo pomočjo;
 - pomoč v skladu s to uredbo se zagotavlja na podlagi rezultatov in po načelu pravičnega deleža: obseg in intenzivnost pomoči bosta odvisna od rezultatov upravičenk, pri čemer se bodo upoštevale potrebe in zmogljivosti navedenih upravičenk, da raven pomoči ne bi bila nesorazmerno nizka v primerjavi z drugimi upravičenkami;

- možnost spreminjanja obsega in intenzivnosti pomoči v primeru bistvenega nazadovanja upravičenke ali kadar upravičenka nikakor ne dosega napredka na temeljnih področjih (pravna država in temeljne pravice, demokratične institucije in reforma javne uprave ter gospodarski razvoj in konkurenčnost), med drugim s sorazmernim zmanjšanjem in preusmerjanjem sredstev, in sicer tako, da pri tem ni oslABLjena podpora za krepitev temeljnih pravic, demokracije in pravne države, vključno s podporo civilni družbi, in, kjer je to ustrezno, za sodelovanje z lokalnimi organi. Če začne upravičenka spet dosegati napredek, bi se zaradi nadaljnje podpore tozadevnim prizadevanjem pomoč ustrezno spremenila;
- poseben strateški odbor za upravljanje operacij EFSD+ za Zahodni Balkan;
- prejemniki finančnih sredstev Unije poskrbijo za prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov ter poročanju o njih, tako da v komunikacijskem gradivu, povezanem z ukrepi, podprtimi na podlagi te uredbe, na vidnem mestu poudarijo podporo, ki so jo prejeli od Unije, in njene koristi za ljudi, ter različnim ciljnim skupinam, vključno z mediji in javnostjo, na strateški način zagotovijo razumljive, učinkovite in sorazmerne ciljno usmerjene informacije;
- ravnotežje med postopkovnimi določbami instrumenta: dogovorjeno je bilo, da se bodo programski dokumenti sprejemali z izvedbenimi akti in da se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za dopolnitev te uredbe z določitvijo nekaterih specifičnih ciljev in tematskih prednostnih nalog za sodelovanje ter za spremembo tematskih prednostnih nalog pri zagotavljanju pomoči in seznama ključnih kazalnikov smotrnosti iz prilog II, III in IV;
- opredelitev ključnih kazalnikov smotrnosti se bo uporabljala kot pomoč pri merjenju napredka in, če je to ustrezno, pripravljenosti upravičenk iz Priloge I ter prispevka Unije k doseganju specifičnih ciljev instrumenta IPA III (Priloga IV);
- uporaba uredbe z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021 (uvodna izjava (36)).

IV. SKLEP

15. Svet meni, da njegovo stališče v prvi obravnavi uravnoteženo upošteva izid neuradnih pogajanj med Svetom in Evropskim parlamentom ob podpori Komisije in da bo nova uredba, ko bo sprejeta, omogočala izpolnitev cilja učinkovitega, skladnega in celovitega financiranja predpristopne pomoči.
-